

Rodzaje oferty inwestycyjnej towarzystw ubezpieczeń na życie

Wstęp

Towarzystwa ubezpieczeń na życie oferują ubezpieczenia o charakterze inwestycyjnym, w których część składki jest pomnażana dzięki ubezpieczeniowym funduszom kapitałowym. Ubezpieczyciele mogą tworzyć ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe podlegające ich kontroli (wewnętrzne). Mogą także tworzyć zewnętrzne ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe włączane do funduszy inwestycyjnych. Celem artykułu jest wskazanie przesłanek i sposobów kształtowania oferty inwestycyjnej towarzystw ubezpieczeń na życie opartej na funduszach inwestycyjnych. Uzasadnieniem dla zaprezentowanych tez są przykłady ofert inwestycyjnych ubezpieczycieli działających na polskim rynku finansowym.

1. Ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe a fundusze inwestycyjne

Działalność towarzystw ubezpieczeń na życie i funduszy inwestycyjnych przenika się z racji charakteru inwestowania środków finansowych. Idea jest podobna. Polega na pozyskiwaniu rozproszonego kapitału i kumulowaniu go w celu pomnożenia. Towarzystwa funduszy inwestycyjnych oferują możliwości zbiorowego inwestowania kapitału w ramach funduszy inwestycyjnych. Środki wpłacane przez inwestorów są w całości (po potrąceniu opłat) lokowane w tytuły uczestnictwa funduszy inwestycyjnych¹. Udział inwestorów w funduszach inwestycyjnych jest znany i jednoznacznie określony przez liczbę nabywanych tytułów uczestnictwa². Możliwość zbiorowego inwestowania środków dają także towarzystwa ubezpieczeń na życie. Dzieje się to za pośrednictwem ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych, do których jest

* Mgr inż., Katedra Finansów, Wydział Finansów i Ubezpieczeń, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, ul. 1 Maja 50, 40-287 Katowice, aneta.staszal@ue.katowice.pl

¹ Towarzystwa funduszy inwestycyjnych pobierają m.in. stałą opłatę za zarządzanie funduszami, a także opłaty jednorazowe związane na przykład ze zmianą funduszu.

² Liczba nabytych tytułów uczestnictwa jest ewidencjonowana w rejestrach uczestników funduszy [ustawa, 2004, art. 87].

wpłacana inwestycyjna część składki ubezpieczeniowej. Pozostała część pokrywa koszty ochrony ubezpieczeniowej i opłaty [Mishra, 2010, s. 30–31]³. Dzieje się tak w ubezpieczeniach na życie typu *unit-linked*, tj. związanych z jednostkami⁴. Współcześnie instytucje ubezpieczeń na życie wykorzystują ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe do lokowania środków ze składek gromadzonych również w ramach tradycyjnych ubezpieczeń na życie: na wypadek śmierci i dożycia oraz posagowych i rentowych. Ubezpieczający mogą decydować o sposobie inwestowania części składki przez wybór ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych⁵. To oni ponoszą również ryzyko lokaty.

Ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe nie są, podobnie jak fundusze inwestycyjne, instytucjami prawa w sensie podmiotowym. Są to wydzielone fundusze aktywów zakładów ubezpieczeń, stanowiące rezerwy tworzone ze składek ubezpieczeniowych i inwestowane w sposób określony w umowach ubezpieczenia [ustawa, 2003, art. 2 ust. 1 pkt 13]. Towarzystwa ubezpieczeń na życie bezpośrednio lub za pośrednictwem wyspecjalizowanych podmiotów dobierają i nabywają instrumenty finansowe do portfeli ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych. Są to tzw. wewnętrzne (zarządzane w sposób wewnętrzny) ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe. O zasadach ich polityki inwestycyjnej oraz momencie utworzenia decydują ubezpieczyciele. Dysponują też pełną kontrolą nad aktywami funduszy. Gdy wewnętrzne ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe są zarządzane przez wyspecjalizowane podmioty, to zakres nadzoru ubezpieczycieli nad nimi jest zdefiniowany za pomocą uprawnień określonych w umowie zlecającej zarządzanie aktywami [Szczepańska, 2011, s. 103].

Fundusze inwestycyjne oraz ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe łączą także inne cechy, np. zdolność do emitowania tytułów uczestnictwa⁶ oraz profesjonalizm decyzji inwestycyjnych⁷. Występuje między

³ Ubezpieczyciele pobierają stałą opłatę za zarządzanie funduszami i inne opłaty o charakterze ciągłym oraz opłaty jednorazowe (np. opłaty związane ze zmianą funduszu) [Szczepańska, 2011, s. 353 i n.].

⁴ W literaturze anglojęzycznej określa się je jako *unit-linked policies* (ULIP). W ustawie o działalności ubezpieczeniowej ten rodzaj ubezpieczeń określa się jako ubezpieczenia na życie, jeżeli są związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym [Mishra, 2010], [Møller, Steffensen, 2007], [ustawa, 2003].

⁵ Ich udział w funduszach jest rejestrowany na indywidualnych rachunkach.

⁶ Otwarte fundusze inwestycyjne emitują jednostki uczestnictwa, fundusze zamknięte – certyfikaty inwestycyjne, a ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe – jednostki

nimi również wiele różnic⁸. Istotną kwestią jest różny zakres uregulowania zasad działania funduszy inwestycyjnych i ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych. Towarzystwa funduszy inwestycyjnych mają prawo do tworzenia różnych rodzajów funduszy inwestycyjnych (otwartych, specjalistycznych otwartych lub zamkniętych) na podstawie szczególnej konstrukcji bądź specyficznej zasady polityki inwestycyjnej⁹. Nie istnieją zaś podobne regulacje odnoszące się do ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych¹⁰. Jediną wytyczną w kwestii zasad polityki inwestycyjnej jest katalog walorów mogących stanowić pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych zakładów ubezpieczeń, lecz już związane z nim limity lokacyjne nie mają zastosowania w ubezpieczeniach na życie związanych z jednostkami [ustawa, 2003, art. 154, ust. 6 i art. 155, ust. 4]¹¹.

Wskazane powyżej różnice eksponują asymetrię zakresu uregulowania ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych na korzyść funduszy inwestycyjnych. Brak stosownych uregulowań powoduje, że poszerzenie oferty inwestycyjnej w ubezpieczeniach na życie wymaga powiązania ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych z funduszami inwesty-

rozrachunkowe [Rozporządzenie Ministra Finansów, 2011, § 2, ust. 1, pkt 3], [ustawa, 2003, art. 13, ust. 4, pkt 2], [ustawa, 2004, art. 82 i 117].

⁷ Jeśli towarzystwa ubezpieczeń na życie i funduszy inwestycyjnych same zarządzają aktywami funduszy, to są zobligowane zatrudniać doradców inwestycyjnych [ustawa, 2004, art. 45, ust. 4 i art. 46, ust. 4], [ustawa, 2003, art. 145].

⁸ Ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe nie mają, w przeciwieństwie do funduszy inwestycyjnych, osobowości prawnej, a ich aktywa są składową majątku ubezpieczycieli i nie muszą być przechowywane przez depozytariuszy [ustawa, 2003, art. 2, ust. 1 pkt 13]. Ich tworzenie nie wymaga zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego.

⁹ Rodzaje funduszy inwestycyjnych, zasady tworzenia szczególnych ich konstrukcji (np. funduszy z różnymi kategoriami jednostek uczestnictwa czy z wydzielonymi subfunduszami) oraz typy (np. fundusze rynku pieniężnego i portfelowe) są określone w działach V, VI i VII ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych.

¹⁰ Wiele ich cech zbliża je do funduszy otwartych, ponieważ są otwarte na przyjmowanie nowych uczestników i emitowanie nowych tytułów uczestnictwa. Inne cechy ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych nadają im specyfikę funduszy zamkniętych, np. ograniczenia podmiotowe względem inwestorów i ograniczenia korzystania z inwestowanych środków. Ograniczenia te wynikają z ogólnych warunków ubezpieczeń na życie, dla których fundusze te stanowią dopełnienie [Szczepańska, 2011 s. 108–112].

¹¹ W praktyce ubezpieczyciele określają podstawowe profile inwestycyjne ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych: fundusze dynamiczne, zrównoważone, stabilnego wzrostu i bezpieczne. Zasady polityki inwestycyjnej są określane w regulaminach udostępnianych ubezpieczającym przy zawieraniu umów ubezpieczenia na życie [ustawa, 2003, art. 13, ust. 4].

cyjnymi, których oferta jest szeroka i zróżnicowana pod względem możliwości inwestycyjnych.

2. Specyfika ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych powiązanych z funduszami inwestycyjnymi

Kształtowanie oferty inwestycyjnej towarzystw ubezpieczeń na życie opartych na funduszach inwestycyjnych oznacza, że aspekt inwestycyjny ubezpieczeń na życie jest realizowany – tak jak dotychczas – przez ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe, lecz ich aktywami są wyłącznie tytuły uczestnictwa funduszy inwestycyjnych. W takim kształcie ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe określa się jako fundusze zewnętrzne (zarządzane w sposób zewnętrzny) [Stroiński, 2003, s. 189–190]. Stanowią one zwykle część funduszy inwestycyjnych, określanych jako fundusze dedykowane instytucjom ubezpieczeniowym¹². Charakter organizacyjny, nazwy oraz ceny tytułów uczestnictwa zewnętrznych ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych są wynikiem rodzaju, konstrukcji i typu powiązanych z nimi funduszy inwestycyjnych, a także ich nazw i cen tytułów uczestnictwa¹³.

Oparcie ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych na funduszach inwestycyjnych daje ubezpieczającym dostęp do dużej liczby funduszy inwestycyjnych o różnych profilach i zasięgu geograficznym¹⁴. Ubezpieczyciele nie muszą jednak samodzielnie ich organizować, zarządzać nimi ani pozyskiwać w tym celu niezbędnych kompetencji [Stroiński, 2003, s. 190–191]. Mogą zaś pozyskać nowe grupy klientów o zróżnicowanych preferencjach w zakresie inwestowania kapitału. Towarzystwa ubezpieczeń na życie mogą też uniknąć niebezpieczeństwa, że w ubezpieczeniowych funduszach kapitałowych zostaną ulokowane niewielkie kwoty. To towarzystwa funduszy inwestycyjnych muszą dbać o opła-

¹² Tworzenie funduszy inwestycyjnych dedykowanych jednemu ubezpieczycielowi wymagałoby dużej skali działalności ubezpieczeniowej i w efekcie znacznej wartości aktywów. Dlatego pozostałymi składowymi dedykowanych funduszy inwestycyjnych są zwykle aktywa ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych innych towarzystw ubezpieczeń na życie.

¹³ Ceny tytułów uczestnictwa zewnętrznych ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych zawierają opłaty towarzystw funduszy inwestycyjnych oraz opłaty ubezpieczycieli [Szczepańska, 2011, s. 104].

¹⁴ Ubezpieczający mogą inwestować środki w tytuły uczestnictwa krajowych i zagranicznych funduszy inwestycyjnych. Mają też wgląd w ich historyczne wyniki [Stroiński, 2003, s. 190–191].

calność działania funduszy inwestycyjnych, a więc również o odpowiednio duży w stosunku do kosztów ich prowadzenia wolumen sprzedaży tytułów uczestnictwa.

Włączenie aktywów ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych do funduszy inwestycyjnych pozwala również towarzystwom funduszy inwestycyjnych pozyskać nowych klientów: są to ubezpieczyciele lub bezpośrednio sami ubezpieczający¹⁵. Dzięki zwiększeniu wartości aktywów funduszy inwestycyjnych mogą także zwiększyć korzyści wynikające głównie z opłat za zarządzanie funduszami inwestycyjnymi.

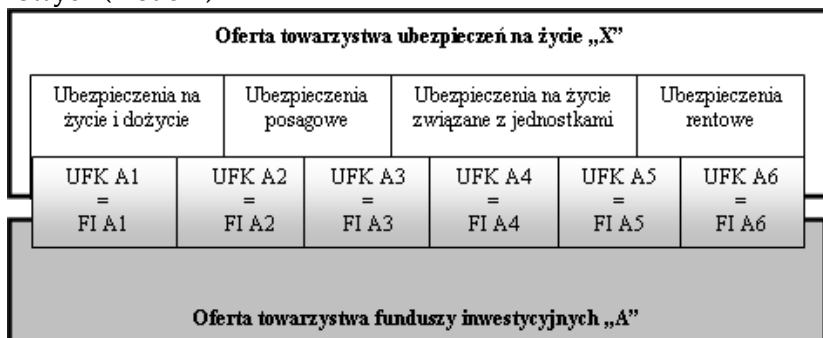
Pełnienie funkcji inwestycyjnej ubezpieczeń na życie przez fundusze inwestycyjne może być źródłem niekorzystnych efektów, na które przede wszystkim są narażone towarzystwa ubezpieczeń na życie, a które wynikają z utraty kontroli nad zarządzaniem funduszami [Stroiński, 2003, s. 190]. Tworzenie zewnętrznych ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych może, lecz nie musi oznaczać rezygnacji ubezpieczycieli z wewnętrznych ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych.

3. Sposoby poszerzania oferty inwestycyjnej towarzystw ubezpieczeń na życie opartych na funduszach inwestycyjnych

Kształtowanie oferty inwestycyjnej ubezpieczycieli może zakładać oparcie jej wyłącznie na zewnętrznych ubezpieczeniowych funduszach kapitałowych lub koegzystencję wewnętrznych i zewnętrznych ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych. Tworzenie oferty inwestycyjnej wyłącznie na bazie zewnętrznych ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych oznacza, że stopień jej zróżnicowania jest uzależniony wyłącznie od stopnia zróżnicowania funduszy inwestycyjnych. Taki kształt oferty inwestycyjnej ubezpieczyciela w ujęciu modelowym przedstawiono na rysunku 1. Różne fundusze inwestycyjne (FI A1, FI A2, FI A3 i FI A4, FI A5 i FI A6) za pośrednictwem ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych o podobnie brzmiących nazwach (UFK A1, UFK A2, UFK A3 i UFK A4, UFK A5 i UFK A6) dopełniają różne produkty ubezpieczeniowe o charakterze inwestycyjnym.

¹⁵ Towarzystwa funduszy inwestycyjnych nie uzyskują bezpośredniego dostępu do ubezpieczających, jeśli to ubezpieczyciele sami rozliczają udziały ubezpieczających w funduszach inwestycyjnych [Stroiński, 2003, s. 190–191].

Rysunek 1. Model oferty inwestycyjnej towarzystwa ubezpieczeń na życie opartej wyłącznie na zewnętrznych ubezpieczeniowych funduszach kapitałowych (model I)

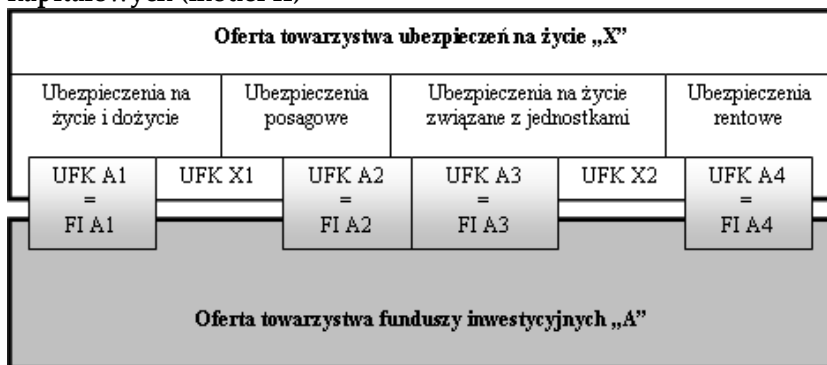
Źródło: Opracowanie własne.

Model I może mieć zastosowanie w przypadku mniejszych zakładów ubezpieczeń, które nie są w stanie ponosić kosztów tworzenia wewnętrznych ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych. Może także zaistnieć, gdy towarzystwa ubezpieczeń na życie i funduszy inwestycyjnych należą do jednej grupy kapitałowej. Sprzyja to tworzeniu funduszy inwestycyjnych dedykowanych ubezpieczycielowi. Towarzystwo funduszy inwestycyjnych może osiągać korzyści z zarządzania aktywami wszystkich ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych danego towarzystwa ubezpieczeń na życie. Uzyskuje więc kontrolę nad środkami z inwestycyjnej części składki ubezpieczeniowej. Zaznaczyć należy, że jeśli oferta inwestycyjna ubezpieczyciela jest kształtowana na bazie funduszy inwestycyjnych jednego lub niewielkiej liczby towarzystw, to stopień jej zróżnicowania może się okazać niewielki.

Towarzystwo ubezpieczeń na życie, kształtując ofertę inwestycyjną, może w różnym stopniu uwzględniać wewnętrzne i zewnętrzne ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe. Taki model oferty inwestycyjnej przedstawiono na rysunku 2. W modelu II ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe powiązane z funduszami inwestycyjnymi są suplementem wewnętrznych ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych. Nie są bowiem, jak w modelu I, jedynym sposobem realizacji funkcji inwestycyjnej ubezpieczeń na życie. Stanowią zaś dodatkowy jej element. Zewnętrzne ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe oznaczone na rysunku 2 jako UFK A1, UFK A2 i UFK A3 są powiązane z funduszami inwestycyjnymi oznaczonymi odpowiednio FI A1, FI A2 i FI A3. Obok nich istnieją wewnętrzne ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe (UFK X1

i UFK X2), nad którymi kontrolę sprawuje towarzystwo ubezpieczeń na życie.

Rysunek 2. Model oferty inwestycyjnej towarzystwa ubezpieczeń na życie opartej na wewnętrznych i zewnętrznych ubezpieczeniowych funduszach kapitałowych (model II)

Źródło: Opracowanie własne.

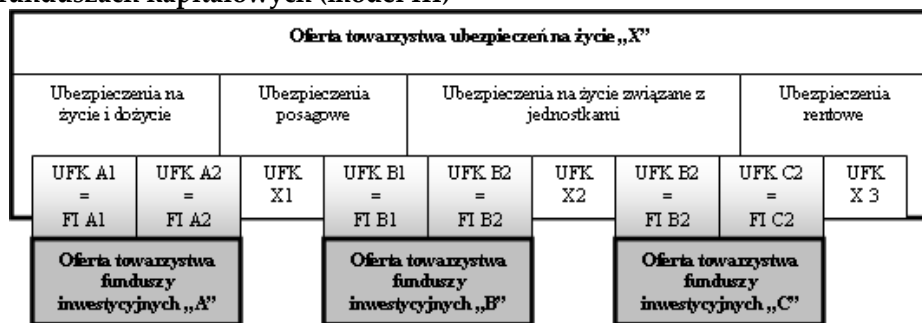
Model II wyraża kompromis pomiędzy wewnętrzną i zewnętrzną metodą zarządzania ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi. Może przynieść lepsze efekty w zakresie poszerzenia oferty inwestycyjnej niż model I. Pozwala utrzymać towarzystwu ubezpieczeń na życie kontrolę nad procesem lokowania części inwestycyjnej składek ubezpieczeniowych i jednocześnie poszerzyć możliwości inwestowania kapitału. Z kolei z punktu widzenia towarzystwa funduszy inwestycyjnych możliwe jest uzyskanie dostępu do niektórych grup klientów ubezpieczyciela i zwiększenie ogólnej wartości zarządzanych aktywów funduszy inwestycyjnych.

Model II zakłada poszerzenie oferty inwestycyjnej ubezpieczycieli o fundusze inwestycyjne jednego towarzystwa. Może więc zaistnieć jako efekt współdziałania towarzystwa ubezpieczeń na życie i towarzystwa funduszy inwestycyjnych należących do jednej grupy kapitałowej.

Oferta inwestycyjna ubezpieczycieli życiowych może również uwzględniać ofertę wielu towarzystw funduszy inwestycyjnych. Rozwiązanie takie przedstawia model III (zobacz rysunek 3). Towarzystwo ubezpieczeń na życie tworzy wewnętrzne ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe (oznaczone jako UFK X1, UFK X2 i UFK X3), a także uwzględnia w ofercie inwestycyjnej zewnętrzne ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe (oznaczone jako UFK A1, UFK A2, UFK B1, UFK

B2, UFK C1 i UFK C2). Aktywa zewnętrznych ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych są włączone do funduszy inwestycyjnych kilku towarzystw funduszy inwestycyjnych. Na rysunku 3 są to odpowiednio: fundusze inwestycyjne A1 i A2 towarzystwa A, fundusze inwestycyjne B1 i B2 towarzystwa B oraz fundusze inwestycyjne C1 i C2 towarzystwa C. Pomiędzy wewnętrznymi i zewnętrznymi ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi, podobnie jak w modelu II, występują relacje suplementarne, ponieważ są oferowane obok siebie w ramach jednej oferty inwestycyjnej ubezpieczyciela. W modelu III suplementacja ma szerszy wymiar, ponieważ ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe są powiązane z ofertą kilku towarzystw funduszy inwestycyjnych.

Rysunek 3. Model rozbudowany oferty inwestycyjnej towarzystwa ubezpieczeń na życie opartej na wewnętrznych i zewnętrznych ubezpieczeniowych funduszach kapitałowych (model III)

Źródło: Opracowanie własne.

W porównaniu z poprzednimi wariantami, w modelu III towarzystwo ubezpieczeń na życie może uzyskać najwyższy stopień zróżnicowania oferty inwestycyjnej. Z punktu widzenia towarzystwa funduszy inwestycyjnych zauważalna jest z kolei konieczność dzielenia się aktywami ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych z innymi towarzystwami funduszy inwestycyjnych. Im więcej funduszy inwestycyjnych jest powiązanych z ofertą inwestycyjną ubezpieczyciela i im więcej klientów ubezpieczeniowych mają same towarzystwa funduszy inwestycyjnych, tym większa ogólna liczba ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych i bardziej zróżnicowane możliwości inwestowania składek w ubezpieczeniach na życie. Należy jednak zaznaczyć, że oferta inwestycyjna różnych ubezpieczycieli może być podobna, gdy oferowa-

ne przez nie zewnętrzne ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe są powiązane z tymi samymi funduszami inwestycyjnymi.

Poszerzanie oferty inwestycyjnej ubezpieczycieli o fundusze inwestycyjne jest realizowane w praktyce. Dowodem na to są przykłady ofert inwestycyjnych towarzystw ubezpieczeń na życie działających na polskim rynku finansowym.

4. Przykłady ofert inwestycyjnych towarzystw ubezpieczeń na życie działających w Polsce

Ilustracją zaprezentowanych też są oferty inwestycyjne trzech towarzystw ubezpieczeń na życie działających w Polsce: Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie POLISA-ŻYCIE SA, Amplico Life Pierwszego Amerykańsko-Polskiego Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie i Reasekuracji SA (Amplico Life SA) oraz Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń na Życie SA (PZU Życie SA). Instytucje te dysponują zróżnicowanym udziałem w zbiorze składki brutto¹⁶.

Towarzystwo Ubezpieczeń POLISA-ŻYCIE SA oferuje 12 ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych i wszystkie mają charakter funduszy zewnętrznych¹⁷. Powiązane są z ofertą takich towarzystw funduszy inwestycyjnych, jak Legg Mason TFI SA i TFI PZU SA¹⁸. Ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe stanowią dopełnienie klasycznych ubezpieczeń na życie, ale tylko w formie umów dodatkowych¹⁹, a także ubezpieczeń na życie typu *unit-linked*²⁰. Oferta inwestycyjna towarzystwa ubezpieczeń POLISA-ŻYCIE SA kształtowana jest według modelu I. Ubezpieczający mają możliwość inwestowania środków według podstawowych strategii (w ramach funduszy dynamicznych, zrównoważo-

¹⁶ W 2011 roku procentowy udział ubezpieczycieli w zbiorze składki ogółem był następujący: PZU Życie SA – 30,8%, Amplico Life SA – 5,24%, POLISA-ŻYCIE SA – 0,38% [Biuletyn, 2011].

¹⁷ Dane o ubezpieczeniowych funduszach kapitałowych, funduszach inwestycyjnych oraz produktach ubezpieczeniowych pochodzą z portalu <http://www.analizy.pl> oraz stron internetowych poszczególnych ubezpieczycieli: <http://www.pzu.pl/>, <http://www.polisa-zycie.pl/> i <http://www.metlifeamplico.pl> (dostęp dnia 20.02.2013).

¹⁸ Są to m.in. ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe Polisa-Życie-LeggMason Senior UFK i Polisa-Życie-PKO Akcji UFK.

¹⁹ Dotyczy to m.in. bezterminowego ubezpieczenia na życie „Polisa dla Ciebie”, terminowego ubezpieczenia na życie „MONO” oraz ubezpieczenia posago-wego „ŻAK”.

²⁰ Dotyczy to ubezpieczenia terminowego na życie INVEST POLISA.

nych, stabilnego wzrostu i bezpiecznych), a trzy ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe pozwalają w pełni inwestować środki w zagraniczne aktywa finansowe²¹.

Amplico Life SA w swej ofercie inwestycyjnej ma 18 ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych. Pięć z nich ma charakter funduszy zewnętrznych²². Ich wyłącznymi aktywami są tytuły uczestnictwa funduszy inwestycyjnych jednego towarzystwa – Amplico TFI SA, z którym ubezpieczyciela łączą więzi organizacyjne i kapitałowe²³. Pozostałe ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe są zarządzane w sposób wewnętrzny. Oferta inwestycyjna Amplico Life SA ma cechy modelu II, ponieważ uwzględnia wewnętrzne ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe i fundusze zarządzane metodą zewnętrzną przez jedno towarzystwo funduszy inwestycyjnych. Ubezpieczający mają możliwość inwestowania środków według podstawowych strategii, a tylko jeden zewnętrzny ubezpieczeniowy fundusz kapitałowy lokuje aktywa w zagraniczne instrumenty finansowe²⁴.

Fundusze inwestycyjne Amplico TFI SA poszerzają ofertę inwestycyjną innych ubezpieczycieli, m.in. PZU Życie SA Ubezpieczyciel ma w ofercie inwestycyjnej 260 ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych. Większość stanowią wewnętrzne ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe, przy czym 33 są samodzielnie zarządzane przez ubezpieczyciela²⁵, a pozostałe – włączone do aktywów zagranicznych podmiotów specjalizujących się w zarządzaniu aktywami finansowymi²⁶. Z kolei zewnętrz-

²¹ Ubezpieczyciel do października 2012 roku miał w ofercie inwestycyjnej wewnętrzne ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe (gwarantowany, agresywny, instrumentów dłużnych i zrównoważony). Wartość aktywów netto żadnego z nich nie przekroczyła 1 mln zł, wobec czego w IV kwartale 2012 roku podjęto decyzję o ich likwidacji.

²² Są to: Amplico Life-AFK Akcji UFK, Amplico Life-AFK Fundusz Stabilnego Wzrostu UFK, Amplico Life-AFK Obligacji UFK, Amplico Life-AFK Rynku Pieniężnego UFK i Amplico Life-AFK Zrównoważony Nowa Europa UFK.

²³ Instytucje te należą do międzynarodowej grupy kapitałowej Metlife Inc. Towarzystwo ubezpieczeń na życie Amplico Life SA jest jedynym akcjonariuszem Amplico TFI.

²⁴ Jest to Amplico Life-AFK Zrównoważony Nowa Europa UFK.

²⁵ Są dopełnieniem niektórych ubezpieczeń na życie (np. PZU Fundusz Modelowy Akcyjny dedykowany jest ubezpieczeniu Plan na Życie), pracowniczych programów emerytalnych (np. PZU Pogodna Przyszłość Dłużnych Papierów Wartościowych UFK PPE) lub dedykowane konkretnym grupom klientów (np. fundusz PZU-db Dynamiczny (EUR) UFK oferowany jest na wyłączność sprzedaży Deutsche Bank PBC).

²⁶ Jest to na przykład PZU-BGF Asian Dragon (EUR) UFK (podmiotem zarządzającym jest BlackRock Investment Management) i PZU-Franklin India (EUR) UFK (podmiotem zarządzającym jest Franklin Templeton).

ne ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe (w liczbie 115) są powiązane z funduszami inwestycyjnymi wielu towarzystw, np. TFI Allianz SA, Amplico TFI SA, TFI PZU SA²⁷ i TFI SKOK SA²⁸. PZU Życie SA kształtuje ofertę inwestycyjną na podstawie modelu III, uwzględniającego wszystkie możliwości jej poszerzania: wewnętrzne i zewnętrzne ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe oraz ofertę różnych towarzystw funduszy inwestycyjnych. Ubezpieczający mogą lokować środki w funduszach o podstawowych profilach inwestycyjnych lub ukierunkowanych na specyficzne branże oraz nabywających krajowe i zagraniczne instrumenty finansowe.

Zakończenie

Jak wynika z zaprezentowanych informacji, kształtowanie oferty inwestycyjnej towarzystw ubezpieczeń na życie opartych na funduszach inwestycyjnych pozwala poszerzyć i zróżnicować wachlarz możliwości inwestycyjnych dla ubezpieczających. Przytoczone przykłady dowodzą, że największe efekty w tym zakresie daje tworzenie oferty inwestycyjnej na bazie wewnętrznych i zewnętrznych ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych oraz funduszy inwestycyjnych wielu towarzystw. Na tak rozbudowaną ofertę inwestycyjną mogą sobie pozwolić większe towarzystwa ubezpieczeń na życie.

Literatura

1. *Biuletyn Roczny. Rynek ubezpieczeń* (2011), Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, http://www.knf.gov.pl/opracowania/rynek_ubezpieczen/Dane_o_ryнку/Dane_roczne/dzne_roczne.html, dostęp dnia 20.02.2013.
2. <http://www.analizy.pl>, dostęp dnia 20.02.2013.
3. <http://www.metlifeamplico.pl>, dostęp dnia 20.02.2013.
4. <http://www.polisa-zycie.pl>, dostęp dnia 20.02.2013.
5. <http://www.pzu.pl>, dostęp dnia 20.02.2013.
6. Mishra K. (2010), *Fundamentals Of Life Insurance: Theories And Applications*, PHI Learning Pvt. Ltd., New Delhi.
7. Møller T., Steffensen M. (2007), *Market-Valuation Methods in Life and Pension Insurance*, Cambridge University Press, Cambridge.

²⁷ PZU Życie SA i PZU TFI SA należą do jednej ubezpieczeniowej grupy kapitałowej PZU SA.

²⁸ Oferowane są w ramach umów ubezpieczenia na życie typu *unit-linked*.

8. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 maja 2011 r. w sprawie rocznych i półrocznych sprawozdań ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego, Dz. U. z 2011 r. Nr 115, poz. 666.
9. Stroiński E. (2003), *Ubezpieczenia na życie. Teoria i praktyka*, Poltext, Warszawa.
10. Szczepańska M. (2011), *Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym*, LEX a Wolters Kluwer business, Warszawa.
11. Ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej, Dz. U. z 2003 r. Nr 124, poz. 1151 z późn. zm.
12. Ustawa z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych, Dz. U. z 2004 r. Nr 146, poz. 1546 z późn. zm.

Streszczenie

Towarzystwa ubezpieczeń na życie mogą poszerzać ofertę ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych przez powiązanie ich z ofertą funduszy inwestycyjnych. W artykule przedstawiono przesłanki i sposoby poszerzania oferty inwestycyjnej ubezpieczycieli o fundusze inwestycyjne. Uzupełnienie stanowią przykłady ofert inwestycyjnych towarzystw ubezpieczeń na życie działających na polskim rynku finansowym.

Słowa kluczowe

ubezpieczeniowy fundusz kapitałowy, fundusz inwestycyjny, ubezpieczenie *unit-linked*

The types of investment offer of the life insurance companies (Summary)

Life insurance companies can broaden the investment offer by linking their capital investment funds with the offer of the independent investment funds. The article presents the major determinants and the ways of extending the investment offer of the life insurance companies. The issues raised are supported by the examples of the investment offer of the life insurance companies in Poland.

Keywords

capital investment fund, investment fund, unit-linked insurance policy

